

Bruksela, 29 października 2026 r.
(OR. en)

15163/26

DEVGEN 178	COEST 806
ACP 106	SAN 745
RELEX 1432	GENDER 163
MIGR 334	CLIMA 602
SUSTDEV 89	ENER 723
COHOM 142	MAMA 262
COAFR 354	MOG 231
COASI 201	NDICI 23
DIGIT 283	COWEB 140
COLAC 140	

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	29 października 2026 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2026) 588 final
Dotyczy:	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Sprawozdanie roczne za 2026 r. z wdrażania instrumentów działań zewnętrznych Unii Europejskiej w 2025 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2026) 588 final.

Załącznik: COM(2026) 588 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 29.10.2026 r.
COM(2026) 588 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Sprawozdanie roczne za 2026 r. z wdrażania instrumentów działań zewnętrznych Unii Europejskiej w 2025 r.

{SWD(2026) 324 final}

Spis treści

WPROWADZENIE	2
ZOBOWIĄZANIA GLOBALNE	4
Reakcja UE na wojnę napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie	4
Silna pozycja UE na arenie międzynarodowej	4
Strategia Global Gateway	6
Pomoc humanitarna	6
PRZEGLĄD TEMATYCZNY.....	8
Rozwój społeczny	8
Czysta transformacja i odporność na zmianę klimatu	8
Cyfryzacja, nauka, technologia, innowacje i infrastruktura	9
Zrównoważony wzrost gospodarczy i zatrudnienie	10
Migracja i przymusowe przesiedlenia.....	11
Demokratyczne rządy i prawa człowieka, pokój i bezpieczeństwo	12
GLOBALNY ZASIĘG.....	13
Afryka Subsaharyjska	13
Azja i Pacyfik.....	14
Obie Ameryki i Karaiby.....	14
Rozszerzenie UE (Bałkany Zachodnie, Turcja, Ukraina, Republika Mołdawii, Gruzja)	15
Region objęty europejską polityką sąsiedztwa	16
Wschodnie sąsiedztwo.....	16
Południowe sąsiedztwo i Bliski Wschód/region Zatoki Perskiej	17
Kraje i terytoria zamorskie (KTZ).....	17

WPROWADZENIE

Rok 2025 charakteryzował się głębokimi i często nieprzewidywalnymi zmianami na całym świecie. Obywatele w coraz większym stopniu odczuwali skutki wojen toczących się w naszym sąsiedztwie. Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie nadal rozprzestrzeniała się na Unię Europejską: wzrosła liczba kampanii hybrydowych mających na celu osłabienie bezpieczeństwa europejskiego. Coraz bardziej niestabilna sytuacja nadal wymagała, aby Unia Europejska wzięła na siebie większą odpowiedzialność za swoje bezpieczeństwo i obronę, proaktywnie broniła swoich interesów na całym świecie oraz nasiliła prace w celu sprostania globalnym wyzwaniom, ochrony praw człowieka i wzmocnienia multilateralizmu.

UE na stałe zmieniła swoje podejście na rzecz tworzenia wzajemnie korzystnych partnerstw równych sobie stron, co wiąże się z koniecznością budowania odporności i autonomii na arenie międzynarodowej i w Unii. Kluczowym narzędziem wykorzystywanym w tych działaniach jest strategia Global Gateway. Dzięki strategii niej UE jest w stanie skoncentrować swoje zasoby tam, gdzie mogą one mieć największe znaczenie dla zrównoważonego rozwoju, a jednocześnie chronić interesów Unii. Wpływ tych działań był wymierny zarówno w odniesieniu do liczby podjętych inicjatyw, jak i ich jakości.

Aby zmaksymalizować wpływ UE na świecie i jak najlepiej wykorzystać unijne zasoby i umiejętności, instytucje UE, państwa członkowskie UE i instytucje finansowe w pełni przyjęły koncepcję współpracy w ramach „Drużyny Europy”. Podejście to stanowi obecnie integralny i centralny składnik naszego zestawu narzędzi działań zewnętrznych, zarówno w ramach strategii Global Gateway, przez działania w zakresie pomocy humanitarnej i ochrony ludności w niestabilnych sytuacjach, jak i przez wielostronne zaangażowanie. Sieć delegatur UE na całym świecie cały czas odgrywa kluczową rolę w zapewnianiu silnej i spójnej obecności w terenie, ściśle współpracując z państwami członkowskimi UE i europejskimi instytucjami finansowymi w ramach podejścia „Drużyna Europy”.

Działania zewnętrzne UE w 2025 r. można podzielić na cztery wzajemnie wzmacniające się filary: obrona pokoju i bezpieczeństwa, promowanie rozszerzenia, zapewnienie dobrobytu oraz bezpieczeństwa gospodarczego i odporności gospodarczej, a także wzmacnianie multilateralizmu i globalnej solidarności. Instrumenty działań zewnętrznych UE nadal łączyły w sobie szybki, elastyczny i zintegrowany sposób reagowania na kryzysy i wstrząsy geopolityczne z wysokimi standardami należytego zarządzania finansami.

W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono działania UE i jej państw członkowskich we wszystkich czterech filarach, w tym działania na rzecz wzmocnienia partnerstw, zgodnie z naszymi europejskimi wartościami, a także nasze działania w wielu obszarach, obejmujące eliminację ubóstwa i zrównoważonego rozwoju, wolny handel, bezpieczeństwo, pokój i stabilność, migrację, propagowanie praw człowieka, równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet, ochronę demokracji i praworządności oraz łagodzenie cierpienia. Inicjatywy UE wspierały również kraje partnerskie w walce ze zmianą klimatu i w działaniach na rzecz ochrony różnorodności biologicznej oraz stanowią dowód ciągłych wysiłków Unii na rzecz dalszego wypełniania jej globalnych zobowiązań.

Unia Europejska jest najsilniejsza, gdy działamy razem. Obok kompleksowego portfela projektów i instrumentów zewnętrznych zasadnicze znaczenie ma zatem dalsze rozwijanie i osiąganie solidnych i trwałych rezultatów w ramach podejścia „Drużyna Europy”.

Wysoka przedstawicielka
i wiceprzewodnicząca
KAJA KALLAS
Sprawy zagraniczne i
polityka bezpieczeństwa

DUBRAVKA ŠUICA
Region śródziemnomorski

Komisarz
MARTA KOS
Rozszerzenie
międzynarodowe

JOZEF SÍKELA
Partnerstwa

Komisarz

HADJA LAHBIB
Równość
oraz gotowość i
zarządzanie kryzysowe

Komisarz

ZOBOWIĄZANIA GLOBALNE

Reakcja UE na wojnę napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie

Pełnoskalowa wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie nadal powoduje cierpienie ludzi, masowe przesiedlenia oraz rozległe zniszczenia krytycznej infrastruktury cywilnej i energetycznej, a jednocześnie narusza europejski i światowy porządek bezpieczeństwa oraz pogłębia podatność na zagrożenia żywnościowe, energetyczne i gospodarcze wykraczającą daleko poza region.

Do końca 2025 r. Unia Europejska (UE) i jej państwa członkowskie wspólnie udzieliły Ukrainie wsparcia na łączną kwotę około 193,3 mld EUR, w tym 69,3 mld EUR w formie wsparcia wojskowego, ponad 103,3 mld EUR w formie wsparcia finansowego, gospodarczego i humanitarnego, 3,7 mld EUR z wpływów związanych z immobilizowanymi rosyjskimi aktywami oraz 17 mld EUR na pomoc osobom uciekającym przed wojną.

W 2025 r. głównym filarem reakcji UE był specjalny Instrument na rzecz Ukrainy o wartości do 50 mld EUR, który ma zapewnić przewidywalne i elastyczne wsparcie odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji Ukrainy. Łączy on powiązane z reformami dotacje i pożyczki z elementem inwestycyjnym: ramami inwestycyjnymi dla Ukrainy, na które UE przeznaczyła wsparcie w wysokości 9,5 mld EUR i których celem jest uruchomienie inwestycji publicznych i prywatnych o wartości do 40 mld EUR. Do końca 2025 r. na podstawie tych ram przeznaczono kwotę do 6,9 mld EUR na programy wspierające małe przedsiębiorstwa, społeczności dotknięte wojną, infrastrukturę krytyczną oraz transformację ekologiczną i cyfrową.

W 2025 r. w następstwie zobowiązań podjętych przez przywódców G-7 oraz na podstawie wniosku Komisji UE przyjęła i wypłaciła pakiet pomocy finansowej składający się z pożyczki w ramach wyjątkowej pomocy makrofinansowej w kwocie 18,1 mld EUR. W ramach tego pakietu mechanizm współpracy pożyczkowej jest finansowany z nadzwyczajnych przychodów pochodzących z immobilizowanych rosyjskich aktywów państwowych. Ponadto w grudniu 2025 r. państwa członkowskie UE uzgodniły udzielenie Ukrainie pożyczki w wysokości 90 mld EUR na lata 2026 i 2027 w oparciu o pożyczki UE zabezpieczone marginesem elastyczności unijnego budżetu.

W ciągu całego 2025 r. UE przyjęła kolejne pakiety środków ograniczających (sankcji), aby ograniczyć zdolność Rosji do prowadzenia wojny i osłabić jej bazę gospodarczą, na przykład poprzez ograniczenie dostępu do technologii stosowanych na polu walki i ograniczenie dochodów Rosji z energii.

Jednocześnie kolejny kluczowy element reakcji UE stanowiły sankcje i środki mające na celu zmniejszenie zależności od rosyjskich paliw kopalnych, a unijny plan działania REPowerEU i związane z nim przepisy znacznie ograniczyły przywóz z Rosji do UE.

Wsparcie dla Ukrainy to nadal największa w historii operacja w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, a Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego rozpatrzyło 39 zaktualizowanych wniosków o pomoc złożonych przez Ukrainę. Tylko w 2025 r. UE przeznaczyła łącznie 220 mln EUR na pomoc humanitarną, aby złagodzić cierpienia narodu ukraińskiego. Okres obowiązywania dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony osób uciekających przed wojną przedłużono do marca 2027 r.

Silna pozycja UE na arenie międzynarodowej

W 2025 r. UE działała w coraz bardziej napiętym i złożonym otoczeniu międzynarodowym, naznaczonym wojną w pobliżu jej granic, eskalacją konfliktów regionalnych, zakłóceniami na szlakach handlowych, nasilającą się konkurencją geopolityczną i geoeconomiczną oraz pogłębiającymi się

kryzysami klimatycznymi i środowiskowymi. Regres demokracji, naruszenia prawa międzynarodowego, w tym naruszenia praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego, dezinformacja oraz obce manipulacje informacjami i ingerencje, a także rosnąca presja na system wielostronny i międzynarodowy porządek oparty na zasadach jeszcze bardziej osłabiły stabilność na świecie.

Podstawą reakcji UE na globalne zmiany w 2025 r. były cztery wzajemnie wzmacniające się filary: obrona pokoju i bezpieczeństwa, promowanie rozszerzenia, zapewnienie dobrobytu i odporności poprzez trwałe i bezpieczne więzi gospodarcze oraz wzmacnianie multilateralizmu i globalnej solidarności. Trwały pokój, bezpieczeństwo i dobrobyt zależą od skutecznego międzynarodowego porządku opartego na zasadach.

W 2025 r. UE poczyniła dalsze postępy w realizacji swojego programu bezpieczeństwa i obrony, stosując zintegrowane podejście do wieloaspektowych wyzwań w zakresie bezpieczeństwa i obrony, utrzymując silne wsparcie wojskowe dla Ukrainy, wzmacniając swoją rolę za pośrednictwem misji w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony oraz Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju, zwiększając odporność na zagrożenia hybrydowe i cyberzagrożenia oraz zacieśniając partnerstwa w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony.

Unia dostrzega, że współzależność jest w coraz większym stopniu wykorzystywana jako broń, i w 2025 r. dążyła do zmniejszenia krytycznych zależności przy jednoczesnym zachowaniu otwartego handlu opartego na zasadach. UE nakreśliła bardziej proaktywne i skuteczne podejście do zwiększenia swojego bezpieczeństwa gospodarczego¹. Uznając rosnące znaczenie bezpieczeństwa gospodarczego i odporności w działaniach zewnętrznych, UE rozwija gospodarczą politykę zagraniczną, która łączy konkurencyjność, bezpieczeństwo i partnerstwa. Tym samym Unia wzmacnia program handlu i partnerstwa z kluczowymi regionami i partnerami o zbieżnych poglądach na całym świecie. Zasadniczymi ramami realizacji tego programu stała się Strategia Global Gateway.

UE zintensyfikowała zaangażowanie na rzecz multilateralizmu, globalnej solidarności oraz ochrony praw człowieka i zasad humanitarnych, działając w kierunku obrony i dostosowania systemu wielostronnego, w oparciu o Kartę Narodów Zjednoczonych, Agendę 2030 i Pakt dla przyszłości Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ). W 2025 r. UE aktywnie popierała inicjatywę ONZ-80 Sekretarza Generalnego, która stanowi okazję, by zwiększyć skuteczność, efektywność kosztową i spójność ONZ oraz zapewnić zdolności do realizacji trzech filarów ONZ: pokoju i bezpieczeństwa, praw człowieka oraz rozwoju.

W 2025 r. UE nadała jeszcze większą rangę oceanom, uznając je za strategiczny priorytet swoich działań zewnętrznych, w tym poprzez obronę integralności Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza jako ram prawnych dla wszystkich działań związanych z oceanami. Na trzeciej Konferencji Oceanicznej ONZ UE przedstawiła ponad 50 dobrowolnych zobowiązań o wartości prawie 1 mld EUR, aby pomóc w zmobilizowaniu społeczności międzynarodowej do przyspieszenia działań na rzecz oceanów, ukierunkowanych w szczególności na wejście w życie traktatu o pełnym morzu.

Jak wynika ze wstępnych danych OECD, w ciągu 2025 r. UE i jej państwa członkowskie nadal były wspólnie największym darczyńcą oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) z kwotą 82,5 mld EUR, która

¹ JOIN(2025) 977.

stanowiła 48 % światowej ODA². Dane wskazują jednak na znaczny globalny spadek całkowitej ODA spowodowany głównie znaczącym wycofaniem się USA z współpracy.

Znaczącym postępowaniem w staraniach na rzecz ściślejszej koordynacji unijnego finansowania zewnętrznego oraz finansowania spójności było ogłoszenie pierwszych zaproszeń do składania wniosków dotyczących projektów mających na celu sprostanie wyzwaniom wspólnym dla regionów najbardziej oddalonych UE, krajów i terytoriów zamorskich oraz państw spoza UE uczestniczących w programach INTERREG.

Strategia Global Gateway

UE poszerzyła swoją globalną strategię inwestycyjną Global Gateway o budowanie wzajemnie korzystnych partnerstw oraz mobilizowanie zasobów publicznych i prywatnych, by wypełnić globalną lukę inwestycyjną i wspierać realizację Agendy 2030 i celów zrównoważonego rozwoju.

Do 2025 r. UE, jej państwa członkowskie i europejskie instytucje finansowe uruchomiły w ramach strategii Global Gateway ponad 306 mld EUR na inwestycje, osiągając tym samym przed terminem przyjęty na 2027 r. cel, który wynosił 300 mld EUR. Przez cały 2025 r. podejście „Drużyna Europy” pozostawało centralnym elementem wdrażania, by zapewnić skoordynowaną realizację pakietów inwestycyjnych o dużym oddziaływaniu.

W październiku 2025 r. uruchomiono centrum inwestycyjne Global Gateway³ dla Afryki Subsaharyjskiej, Ameryki Łacińskiej i Karaibów oraz regionu Azji i Pacyfiku jako centralną platformę służącą usprawnieniu i zwiększeniu udziału sektora prywatnego, umożliwiającą unijnym przedsiębiorstwom składanie wniosków inwestycyjnych za pośrednictwem krajowych zespołów Team National⁴ działających w państwach członkowskich UE. Grupa doradztwa biznesowego Global Gateway kontynuowała zacieśnianie współpracy z europejskim sektorem prywatnym.

W Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie Pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego, przyjęty w październiku 2025 r., zapewnia nowe ramy polityczne strategii Global Gateway w regionie. W 2025 r. zatwierdzono przeznaczenie na inwestycje kwoty 662 mln EUR, która ma spowodować uruchomienie inwestycji o wartości ponad 7 mld EUR. Oznacza to, że łączna przewidywana mobilizacja w południowym regionie Morza Śródziemnego w latach 2021–2025 wyniesie 30 mld EUR. W latach 2021–2025 na Bałkanach Zachodnich, w Turcji i w regionie wschodniego sąsiedztwa uruchomiono planowane inwestycje o wartości niemal 40 mld EUR.

Pomoc humanitarna

W 2025 r. pomoc humanitarna i ochrona ludności stanowiły odpowiedź UE na globalne potrzeby, utrzymujące się na wyjątkowo wysokim poziomie. UE jest darczyńcą kierującym się zasadami humanitarnymi, takimi jak humanitaryzm, neutralność, bezstronność i niezależność. UE i jej państwa członkowskie zapewniają łącznie największą część światowego finansowania pomocy humanitarnej (34 % w 2025 r.), przy czym w 2025 r. UE przeznaczyła ponad 2,57 mld EUR na pomoc humanitarną opartą na potrzebach w 110 krajach, a także ponad 245 mln EUR na Unijny Mechanizm Ochrony Ludności (UMOL) i powiązane zdolności.

² „Światową ODA” zdefiniowano tu jako pomoc obejmującą łącznie ODA zgłoszoną przez UE i wszystkie pozostałe państwa darczyńców.

³ https://international-partnerships.ec.europa.eu/investment-hub_pl.

⁴ Krajowe mechanizmy koordynacji obejmujące całą administrację rządową w zakresie współpracy z sektorem prywatnym.

Globalny kryzys głodu pozostaje bardzo poważnym problemem. W reakcji na głód na całym świecie przeznaczono około 600 mln EUR na humanitarne wsparcie żywnościowe i żywieniowe w sytuacji, gdy 295 mln osób borykało się z poważnym brakiem bezpieczeństwa żywnościowego, a w Strefie Gazy i Sudanie potwierdzono występowanie klęski głodu.

Głównymi przyczynami obecnego kryzysu humanitarnego są konflikty, brak bezpieczeństwa i skutki zmiany klimatu. W dzisiejszych konfliktach zbrojnych nadal powszechne jest łamanie międzynarodowego prawa humanitarnego. W związku z tym w 2025 r. Komisja Europejska nadal finansowała i wspierała lepsze otoczenie sprzyjające pomocy humanitarnej opartej na zasadach wobec coraz częstszych naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego i rosnących przeszkód w dostępie pomocy humanitarnej opartej na zasadach.

Potencjał europejskich działań w zakresie pomocy humanitarnej, obecnie funkcjonujący pod nazwą ReliefEU, zapewniał strategiczne wsparcie logistyczne poprzez operacje humanitarnego mostu powietrznego, gromadzenie zapasów, usługi magazynowania i transportu. W 2025 r. w ramach ReliefEU udzielano pomocy humanitarnej w sytuacjach kryzysowych i na obszarach dotkniętych konfliktami, w tym w Strefie Gazy, Sudanie, Demokratycznej Republice Konga i Mjanmie/Birmie, w ścisłej współpracy z partnerami humanitarnymi i UMOL. W 2025 r. na operacje ReliefEU przeznaczono ponad 110 mln EUR i dostarczono łącznie 6 780 ton metrycznych pomocy w reakcji na 20 kryzysów w 18 krajach.

Zewnętrzne aspekty ochrony ludności stanowią integralną część reakcji UE na sytuacje nadzwyczajne, uzupełniając pomoc humanitarną i współpracę na rzecz rozwoju poprzez zapewnienie szybkiej i skoordynowanej pomocy w przypadku klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka na całym świecie. UMOL uruchomiono na przykład w odpowiedzi na wybuch epidemii eboli w Demokratycznej Republice Konga, poważne powodzie w Republice Zielonego Przylądka i trzęsienie ziemi o sile 7,7 w Mjanmie/Birmie w marcu 2025 r.

PRZEGLĄD TEMATYCZNY

Rozwój społeczny

W centrum prac Komisji pozostawała eliminacja ubóstwa. Obecnie około 10,3 % ludności świata żyje poniżej granicy skrajnego ubóstwa wynoszącej 3 USD dziennie. W latach 2021–2024 8,1 % finansowanej przez UE ODA (ponad 26,6 mld EUR) bezpośrednio wspierało realizację celu zrównoważonego rozwoju nr 1 dotyczącego eliminacji ubóstwa.

Działania humanitarne w dziedzinie zdrowia nadal miały zasadnicze znaczenie dla ochrony życia i utrzymania korzyści rozwojowych. W 2025 r. UE przeznaczyła rekordową kwotę około 400 mln EUR na pomoc humanitarną w dziedzinie zdrowia ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju systemów opieki zdrowotnej i gotowości na wypadek epidemii, poprawy podstawowego i powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego, w tym zdrowia kobiet, biorąc przy tym pod uwagę coraz bardziej ograniczone globalne środowisko finansowania opieki zdrowotnej i rosnące potrzeby w państwach niestabilnych i dotkniętych konfliktami.

UE umocniła swoją rolę czołowej światowej orędowniczki wysokiej jakości edukacji jako prawa człowieka oraz czynnika zrównoważonego rozwoju, wspierając działania w około 70 krajach partnerskich. Erasmus+ przyczynił się do budowania zdolności i rozwoju umiejętności dzięki projektom współpracy z instytucjami szkolnictwa wyższego, organizacjami kształcenia zawodowego i organizacjami młodzieżowymi (177,1 mln EUR w 2025 r.) oraz dzięki stypendiom dla pracowników szkolnictwa wyższego i stypendiom na rzecz mobilności studentów (260,9 mln EUR).

W 2025 r. UE ugruntowała znaczenie równości płci jako nadrzędnego priorytetu swoich działań zewnętrznych, zgodnie z trzecim unijnym planem działania w sprawie równości płci⁵, m.in. poprzez uwzględnienie podejścia „kobiety dla kobiet” we wszystkich finansowanych przez UE programach dotyczących podstawowych potrzeb i źródeł utrzymania w Afganistanie, zapewniając skuteczne dotarcie pomocy do kobiet i ich znaczącą rolę w procesie realizacji programów.

Niemal połowa ludności na świecie nie ma dostępu do bezpiecznie zarządzanych usług sanitacyjnych. W 2025 r. UE nadal wspierała zrównoważone działania w zakresie wody, urządzeń sanitarnych i higieny, zgodnie z Europejską strategią odporności wodnej⁶ przyjętą w 2025 r., w tym długoterminowe inwestycje w ramach strategii Global Gateway w około 50 państwach, z udziałem sektora prywatnego oraz w formie pomocy humanitarnej w sytuacjach kryzysowych.

Czysta transformacja i odporność na zmianę klimatu

Zgodnie z porozumieniem paryskim, Europejskim Zielonym Ładem⁷ i strategią Global Gateway⁸ UE kontynuowała wspieranie krajów partnerskich w zwiększaniu dostępu do zrównoważonej energii, dekarbonizacji i przystosowywaniu się do zmiany klimatu. Działania zewnętrzne koncentrowały się na zwiększeniu produkcji energii ze źródeł odnawialnych, poprawie efektywności energetycznej i optymalizacji regionalnych połączeń energetycznych, przy jednoczesnym unikaniu tworzenia lub

⁵ JOIN(2020) 17; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020JC0017&from=PL>.

⁶ COM(2025) 280; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52025DC0280>.

⁷ Europejski Zielony Ład – Komisja Europejska.

⁸ JOIN(2021) 30; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52021JC0030>.

wzmacniania zależności, a także na wspieraniu odporności na zmianę klimatu i zmniejszaniu ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi.

Kontynuowano afrykańsko-europejską inicjatywę „Zielona energia”. UE wraz z Republiką Południowej Afryki prowadziła również całoroczną kampanię⁹, która miała na celu uruchomienie inwestycji w energię ze źródeł odnawialnych w Afryce i dzięki której udało się zmobilizować 15,5 mld EUR, w tym 15,1 mld EUR od Drużyny Europy.

UE nadal promowała zasobooszczędne gospodarki miejskie o obiegu zamkniętym. W 2025 r. w ramach globalnych inicjatyw wspierano działania w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym w ponad 40 krajach, a w ramach inicjatyw regionalnych i krajowych – w ponad 80 dodatkowych krajach w Afryce, Azji i Ameryce Łacińskiej i na Karaibach. Działania te przyczyniły się do bardziej zrównoważonych wzorców produkcji i konsumpcji. Punkt ciężkości przesunął się z dialogu merytorycznego w stronę reform, partnerstwa i inwestycji, które pomagają krajom partnerskim zmniejszyć presję na zasoby, tworzyć wysokiej jakości miejsca pracy i rozwijać łańcuchy wartości, a jednocześnie umożliwiają utrzymywanie odpornych stosunków gospodarczych z UE.

UE zintensyfikowała działania na rzecz zrównoważonych łańcuchów wartości niepowodujących wylesiania. W ramach programu DESIRA+ i powiązanych programów rolno-spożywczych wspierała łańcuchy wartości w sektorze kakao, kawy, nerkowca i „zapomnianych upraw”, łącząc drobnych producentów rolnych z rynkami, poprawiając stan gleby i promując system rolno-leśny.

W obszarze surowców krytycznych UE wspierała zrównoważone, bezpieczne i odporne łańcuchy dostaw, w tym projekty przyczyniające się do osiągnięcia wskaźników referencyjnych określonych w akcie w sprawie surowców krytycznych¹⁰ dotyczących pozyskiwania, przetwarzania, recyklingu i dywersyfikacji, oraz uruchomiła specjalny instrument dotyczący surowców krytycznych, aby połączyć projekty z odbiorcami i podmiotami finansującymi.

UE i jej państwa członkowskie odgrywają główną rolę w międzynarodowym finansowaniu działań w związku ze zmianą klimatu jako największy na świecie dostawca środków w tym zakresie dla krajów rozwijających się. Na przykład gwarancje EFZR+ i finansowanie mieszane wspierały inwestycje w dziedzinie klimatu, w tym za pośrednictwem funduszy dla inwestorów klimatycznych, a obecnie w toku jest co najmniej 50 projektów infrastrukturalnych w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej. Unijne Centrum Doradztwa ds. Zrównoważonego Finansowania wspierało rozwój ram zielonych obligacji, aby pomóc w mobilizacji kapitału prywatnego na inwestycje dostosowane do klimatu.

Cyfryzacja, nauka, technologia, innowacje i infrastruktura

W drugiej połowie 2025 r. UE rozpoczęła wdrażanie wspólnego komunikatu w sprawie międzynarodowej strategii cyfrowej UE¹¹, przyjętego w czerwcu 2025 r., w którym określono kompleksową wizję wzajemnie korzystnej transformacji cyfrowej opartej na zintegrowanej unijnej ofercie dla przedsiębiorstw technologicznych, obejmującej bezpieczną łączność, godną zaufania sztuczną inteligencję (AI), cyberbezpieczeństwo, usługi kosmiczne, zaufaną infrastrukturę cyfrową i cyfrową infrastrukturę publiczną.

⁹ https://commission.europa.eu/topics/international-partnerships/global-gateway/energy-africa_pl.

¹⁰ Dz.U. L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>.

¹¹ JOIN(2025) 140 z dnia 5 czerwca 2025 r.; https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:e346392e-41ed-11f0-b9f2-01aa75ed71a1.0005.02/DOC_1&format=PDF.

We wszystkich regionach projekty cyfrowe w ramach filaru cyfrowego strategii Global Gateway wspierały i mobilizowały międzynarodowe ekosystemy badań naukowych i innowacji oraz zainteresowane strony, a specjalistyczne centra i platformy, takie jak sieć obliczeń wielkiej skali w ramach UE–AŁIK, wspierały wymianę wiedzy ogólnej i specjalistycznej.

Głównym celem działań zewnętrznych UE pozostaje zrównoważony transport wspierający bardziej ekologiczną i odporną sieć połączeń. Różnorodne inwestycje wzdłuż 12 priorytetowych korytarzy afrykańskich, Międzynarodowej Transkaspjskiej Trasy Transportowej, korytarza Indie – Bliski Wschód – Europa oraz w Azji, Ameryce Łacińskiej i na Karaibach, a także w regionach sąsiedztwa wschodniego (np. korytarze solidarnościowe łączące Ukrainę i Mołdawię z UE) i południowego obejmują sektory transportu kolejowego, drogowego, morskiego, mobilności miejskiej, infrastruktury logistycznej i lotnictwa.

Strategia Global Gateway przyczynia się również do obniżenia emisyjności globalnego transportu dzięki ukierunkowanym zielonym inwestycjom i inicjatywom, takim jak inicjatywa przewodnia dotycząca zrównoważonego paliwa lotniczego (obejmująca działania w Afryce i Indiach), ośrodki współpracy w zakresie globalnych technologii morskich oraz inicjatywa dotycząca zielonych korytarzy i węzłów żeglugowych, które to inicjatywy wspierają kraje partnerskie w realizacji celów klimatycznych Międzynarodowej Organizacji Morskiej i Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego.

Uruchomiono mechanizm inwestycyjny wczesnego etapu, aby zapewnić unijnym przedsiębiorstwom dotacje na wczesnych etapach projektów w zakresie zrównoważonego transportu, rozwoju obszarów miejskich, energii i sztucznej inteligencji, co pomogło zmniejszyć ryzyko związane z innowacjami i pozyskać dalsze finansowanie.

Na szczęblu wielostronnym UE poczyniła postępy we wdrażaniu Globalnego porozumienia cyfrowego ONZ oraz otwarcie i konstruktywnie zaangażowała się w globalny dialog na temat zarządzania sztuczną inteligencją. Ważnym krokiem w kierunku globalnego zarządzania sprawami cyfrowymi był przegląd dwudziestu lat działalności Światowego Szczytu Społeczeństwa Informacyjnego.

Zrównoważony wzrost gospodarczy i zatrudnienie

W 2025 r. UE wspierała zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, doskonaląc otoczenie biznesowe i mobilizując inwestycje prywatne na rzecz wysokiej jakości miejsc pracy za pośrednictwem strategii Global Gateway i europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju. Działania zewnętrzne obejmowały dialog merytoryczny, wsparcie budżetowe i instrumenty oparte na podziale ryzyka w połączeniu z ukierunkowanymi środkami na rzecz umiejętności, łańcuchów wartości i odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej.

Zwiększono zaangażowanie europejskiego sektora prywatnego. Oprócz centrum inwestycyjnego Global Gateway i grupy doradztwa biznesowego Global Gateway także unijne fora biznesowe ułatwiały tworzenie sieci kontaktów i zawieranie umów między europejskimi przedsiębiorstwami a rządami krajów partnerskich.

W 2025 r. podpisano z różnymi instytucjami finansowania rozwoju 20 nowych gwarancji EFZR¹² na łączną kwotę gwarancji przekraczającą 3 mld EUR, a wdrażanie rozpoczęło się od 63 operacji zatwierdzonych w 2025 r. Oczekuje się, że operacje mieszane zatwierdzone w 2025 r. wygenerują inwestycje o wartości około 18 mld EUR.

¹² Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Plus.

Programy kształcenia i rozwoju umiejętności (w tym kształcenie i szkolenie zawodowe ukierunkowane na możliwości, a także szkolnictwo wyższe) były w coraz większym stopniu dostosowane do sektorów uznanych za priorytetowe w ramach strategii Global Gateway – na przykład uruchomiono sześć nowych projektów kształcenia i szkolenia zawodowego ukierunkowanych na możliwości uruchomionych w wielu krajach afrykańskich w celu dostosowania szkoleń do potrzeb rynku pracy.

Systematyczne stosowanie wskaźników dotyczących płci, niepełnosprawności i nierówności przyczyniło się do zapewnienia, by inwestycje uwzględniały skutki dystrybucyjne, promowały wzmocnienie pozycji ekonomicznej kobiet i ich włączenie społeczne oraz włączały społeczności o niedostatecznym dostępie do usług.

Migracja i przymusowe przesiedlenia

We wszystkich regionach UE wzmocniła swoje oparte na prawach człowieka podejście do migracji, przyjmując wewnętrzne wytyczne i odpowiednio dostosowane procedury, by poprawić planowanie, identyfikację, formułowanie i monitorowanie działań migracyjnych oraz postępowanie w przypadku domniemyanych naruszeń. UE w coraz większym stopniu przeznaczała środki finansowe na promowanie swoich celów w zakresie migracji we współpracy z krajami partnerskimi. UE zaangażowała się w dialogi z kluczowymi partnerami na temat partnerstw strategicznych, obejmujące wszystkie aspekty migracji i przymusowych przesiedleń, przy wsparciu finansowym UE, zgodnie z europejską strategią zarządzania azylem i migracją¹³.

Dzięki rozwojowi naszych partnerstw w dziedzinie migracji liczba przypadków nielegalnego przekroczenia granic zewnętrznych UE spadła w 2025 r. do około 179 000, czyli była o jedną czwartą niższa niż w 2024 r., a liczba wniosków o udzielenie azylu w Unii również spadła w 2025 r. o około 19 % w porównaniu z 2024 r., co w części odzwierciedla wzmocnioną współpracę z krajami partnerskimi. Na przykład dzięki partnerstwu w dziedzinie migracji z Mauretanią przyjętym w 2024 r. wdrożono wszystkie działań przewidziane w pakiecie wsparcia o wartości 210 mln EUR, co znacznie podniosło zdolność Mauretanii do zarządzania migracją i przymusowymi przesiedleniami oraz do tworzenia możliwości gospodarczych w regionach dotkniętych tymi zjawiskami. Te środki finansowe uruchomiono również w ramach elastycznego podejścia ISWMR – „Globalny wymiar Europy”, które ponownie okazało się kluczowe dla zachęcania do współpracy w dziedzinie migracji.

UE zintensyfikowała również działania na rzecz zwalczania przemytu migrantów i handlu ludźmi. Globalne działania dotyczące finansowego i cyfrowego wymiaru przemytu migrantów przyczyniło się do powstania Światowego Sojuszu na rzecz Przeciwdziałania Przemytowi Migrantów i stanowiło część pakietu finansowania o wartości 78 mln EUR ogłoszonego w grudniu 2025 r.

Ochroną lub wsparciem UE w obecnych wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 objęto około 5,8 mln migrantów, uchodźców, osób wewnętrznie przesiedlonych i członków społeczności przyjmujących.

W 2025 r. około 15 % budżetu na pomoc humanitarną przeznaczono na ochronę, ze szczególnym uwzględnieniem uchodźców i osób wewnętrznie przesiedlonych w sytuacjach kryzysowych, takich jak w Ukrainie, Strefie Gazy, Sudanie, Syrii, Afganistanie i Rogu Afryki. W 2025 r. około 87 % środków finansowych na pomoc humanitarną przeznaczono na projekty zaspokajające potrzeby osób przymusowo przesiedlonych. UE pozostawała zaangażowana we wspieranie przesiedleń

¹³ Europejska strategia zarządzania azylem i migracją, COM(2026) 45 final.

i przyjmowania ze względów humanitarnych oraz w dalszym ciągu wspierała mechanizm transferu w sytuacjach nadzwyczajnych w Rwandzie i instrument wsparcia uchodźców w Turcji.

Demokratyczne rządy i prawa człowieka, pokój i bezpieczeństwo

W uzupełnieniu wielu interwencji dwustronnych i regionalnych program tematyczny ISWMR – „Globalny wymiar Europy” w sprawie pokoju, stabilności i zapobiegania konfliktom w dalszym ciągu umożliwiał zapobieganie konfliktom i budowanie pokoju oraz przeciwdziałanie globalnym i transregionalnym zagrożeniom¹⁴. Do końca 2025 r. w toku było 78 działań w zakresie zapobiegania konfliktom, budowania pokoju i osiągania stanu gotowości na wypadek kryzysu. Dodatkowe 18 nowych działań dotyczyło kwestii związanych z pokojem i bezpieczeństwem na świecie. Przyjęto także 14 nowych działań dotyczących globalnych zagrożeń.

Zwalczanie terroryzmu i zapobieganie brutalnemu ekstremizmowi zintensyfikowano za pomocą takich instrumentów jak instrument UE-ONZ na rzecz walki z globalnymi zagrożeniami terrorystycznymi¹⁵, w ramach którego zapewniono ukierunkowane pakiety wsparcia m. in. dla Iraku, Uzbekistanu, Nigerii i Somalii, a także poprzez prace nad wielostronną współpracą sądową z Ligą Państw Arabskich.

Wsparcie i obserwacja wyborów odgrywają kluczową rolę w promowaniu pokojowych, pluralistycznych i wiarygodnych procesów wyborczych. W 2025 r. wysłano pełne misje obserwacji wyborów do Boliwii, Ekwadoru, Gujany, Hondurasu, Kosowa*, Malawi i na Filipiny; misje ekspertów ds. wyborów do Kosowa, Iraku i Surinamu oraz misje powyborcze do Kolumbii, Gwatemali, Kenii, Lesotho, na Malediwy, do Nigerii i Timoru Wschodniego, pomagające rozwijać instytucje demokratyczne, budować zaufanie publiczne do procesów wyborczych oraz zniechęcać do oszustw, zastraszania i przemocy.

W sytuacjach niestabilności i konfliktu UE utrzymywała elastyczne i sprawne zaangażowanie, ściśle współpracując z partnerami lokalnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami młodzieżowymi i kobiecymi, by budować odporność i promować pokój, najlepiej w ramach podejścia „Drużyna Europy”. Globalne inicjatywy na rzecz ochrony przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego, takie jak unijny system na rzecz sprzyjającego otoczenia, służyły monitorowaniu tendencji i budowaniu zdolności społeczeństwa obywatelskiego w 80 krajach.

UE wzmocniła swoje ogólne podejście do bezpieczeństwa i obrony, w tym poprzez inicjatywy takie jak Gotowość 2030 i instrument SAFE. Europejski Instrument na rzecz Pokoju pozostaje centralnym elementem reakcji UE w zakresie bezpieczeństwa, a jednocześnie gwarantuje, że wydatki mające wpływ na kwestie wojskowe lub obronne są finansowane poza budżetem UE. Oprócz narzędzi szybkiego reagowania kryzysowego we wszystkich regionach zorganizowano misje i operacje w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, aby zaradzić bezpośrednim i długoterminowym konsekwencjom konfliktów, w tym na Bliskim Wschodzie, w Afryce oraz w sąsiedztwie. W 2025 r. zacieśniono współpracę UE z partnerami poprzez zawarcie partnerstw w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony ze Zjednoczonym Królestwem i Kanadą.

¹⁴ <https://science4peace.jrc.ec.europa.eu/#/Home/CET/Map>.

¹⁵ <https://www.un.org/counterterrorism/en/EU-UN-Global-Terrorism-Threats-Facility>.

* Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

GLOBALNY ZASIĘG

Afryka Subsaharyjska

W 2025 r. UE i Afryka zacieśniły partnerstwo strategiczne obejmujące handel, inwestycje, pokój i bezpieczeństwo, transformację ekologiczną i transformację cyfrową. Wspólna wizja 2030¹⁶ nadal nadawała kierunek współpracy, której centralnym elementem był pakiet inwestycyjny Global Gateway UE Afryka–Europa, a także prace na rzecz pokoju, bezpieczeństwa i sprawowania rządów, migracji i mobilności oraz skutecznego multilateralizmu. Trzecie posiedzenie ministerialne UE–Unia Afrykańska (UA) i siódmy szczyt UA-UE, które odbyły się w 2025 r. wraz z Forum Biznesu UA–UE i Forum Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego-Młodzież, przypadły na 25. rocznicę partnerstwa. UE oraz Organizacja Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku zacieśniły współpracę polityczną i kontynuowały prace nad wdrożeniem umowy z Samoa.

W 2025 r. UE pozostała głównym partnerem Afryki w dziedzinie handlu, inwestycji, pokoju i bezpieczeństwa, darczyńcą oficjalnej pomocy rozwojowej i czołowym darczyńcą pomocy humanitarnej. Wartość wymiany handlowej UE z tym kontynentem wyniosła 360 mld EUR, co stanowi 33 % całkowitej wymiany handlowej Afryki. Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych UE wyniosła 250 mld EUR. Do końca 2025 r. wartość wsparcia UE dla krajów afrykańskich za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju wyniosła 400 mln EUR.

Zwiększono wsparcie na rzecz uruchomienia Afrykańskiej Kontynentalnej Strefy Wolnego Handlu w formie pomocy w zakresie ułatwień w handlu, ceł i norm. W ramach afrykańsko-europejskiej inicjatywy „Zielona energia” oraz kampanii „Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w Afryce” zintensyfikowano prace nad energią ze źródeł odnawialnych i regionalną integracją energii elektrycznej, w tym modernizacją sieci oraz inwestycjami w energię słoneczną i wiatrową. Program NaturAfrica kontynuowano w sześciu priorytetowych regionach siedliskowych, natomiast inicjatywy Drużyny Europy dotyczące transgranicznej gospodarki wodnej i gospodarki o obiegu zamkniętym pomogły krajom partnerskim dostosować się do zmiany klimatu, poprawić bezpieczeństwo wodne i systemy WASH.

W 2025 r. zarówno korytarz Lobito, jak i korytarz Douala–N’Djamena, będące dwiema inicjatywami przewodnimi Global Gateway, pokazały, że infrastruktura może wspierać szerszy rozwój gospodarczy i odporność, zwłaszcza na obszarach śródlądowych i szczególnie narażonych. Trwający proces wdrażania jest skuteczny dzięki wyraźnej odpowiedzialności Afryki i skoordynowanym działaniom UE, afrykańskich partnerów, instytucji finansowych i inwestorów prywatnych.

Uzupełnieniem tych wysiłków była pomoc humanitarna: w 2025 r. UE zareagowała na największy na świecie kryzys przesiedleńczy w Sudanie (ponad 10 mln osób wewnętrznie przesiedlonych), przeznaczając w odpowiedzi na ten kryzys ponad 273 mln EUR (w tym ponad 161 mln EUR w samym Sudanie), a także 157 mln EUR w Rogu Afryki na przeciwdziałanie suszy, brakowi bezpieczeństwa żywnościowego i przesiedleniom. UE nadal angażuje się również w regionie środkowego Sahelu, zajmując się problemem przymusowych przesiedleń, oraz w regionie Wielkich Jezior, zapewniając opiekę zdrowotną w obliczu epidemii i przemocy zbrojnej.

¹⁶ https://www.consilium.europa.eu/media/54412/final_declaration-en.pdf.

Azja i Pacyfik

W 2025 r. relacje UE z Azją Wschodnią, Azją Południowo-Wschodnią i Azją Południową nadal się pogłębiały, przy jednoczesnym konsolidowaniu kompleksowego podejścia regionalnego określonego w strategii UE dotyczącej regionu Indo-Pacyfiku¹⁷, w tym poprzez rozwój połączeń energetycznych i partnerstw na rzecz sprawiedliwej transformacji energetycznej.

Inicjatywa przewodnia strategii Global Gateway „Elektroenergetyczne połączenia międzysystemowe w Azji Południowej” obrazuje, w jaki sposób UE łączy zrównoważony wzrost gospodarczy, transformację ekologiczną i integrację regionalną poprzez wspieranie rozwoju transgranicznego rynku energii elektrycznej.

Kluczowym kamieniem milowym strategii Global Gateway było podpisanie umowy dotyczącej korytarza cyfrowego „Blue Raman” UE–Afryka–Indie¹⁸, który wzmocni odporną podmorską łączność kablową oraz bezpieczną, zdywersyfikowaną globalną architekturę danych. UE przyjęła również inicjatywę o wartości 42 mln EUR mającą na celu zwiększenie wykorzystania danych z programu Copernicus w regionie Azji i Pacyfiku, wspierając podejmowanie opartych na dowodach decyzji dotyczących klimatu i planowania przestrzennego.

Na pierwszym szczycie UE–Azja Środkowa w kwietniu 2025 r. Unia ogłosiła pakiet inwestycyjny Drużyny Europy w ramach strategii Global Gateway o wartości 12 mld EUR, któremu towarzyszyła deklaracja intencji w sprawie surowców krytycznych, ukierunkowana na zrównoważony transport, zieloną energię, łączność cyfrową i wodę. Deklaracja ta zaowocowała ośmioma nowymi umowami mającymi na celu poprawę połączeń multimodalnych między Azją Środkową a Europą.

Na pierwszym Forum Biznesu UE–Pacyfik na Fidżi Unia zapowiedziała inwestycje w ramach strategii Global Gateway o wartości niemal 300 mln EUR na rzecz odporności na zmianę klimatu, zrównoważonego wzrostu gospodarczego, transportu, łączności cyfrowej, wody, energii ze źródeł odnawialnych i rozwoju handlu w całym regionie Pacyfiku, dzięki którym GreenBlue Alliance¹⁹ stał się sztandarowym sojuszem dla tego regionu.

W 2025 r. UE przekazała Afganistanowi ponad 163 mln EUR na pomoc ratującą życie, a także dostarczyła 390 ton artykułów medycznych i żywnościowych, aby zaspokoić potrzeby Afgańczyków.

Obie Ameryki i Karaiby

W listopadzie 2025 r. w Kolumbii odbyły się: czwarty szczyt pomiędzy Wspólnotą Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów (CELAC) a UE oraz Forum Społeczeństwa Obywatelskiego i Forum Biznesu. Przywódcy potwierdzili strategiczne znaczenie partnerstwa UE–CELAC i ustalili priorytety, w tym w obszarze programu inwestycyjnego UE–AłiK w ramach strategii Global Gateway (GGIA). Pomimo trudnej sytuacji geopolitycznej UE i CELAC przyjęły wspólną deklarację i dwie uzupełniające deklaracje w sprawie bezpieczeństwa obywateli i opieki nad nimi, podkreślając wspólne zaangażowanie na rzecz multilateralizmu, handlu i inwestycji, transformacji ekologicznej i cyfrowej, włączenia społecznego oraz współpracy w zakresie bezpieczeństwa, sprawiedliwości i walki z transnarodową przestępczością zorganizowaną.

¹⁷ https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-indo-pacific-strategy_en.

¹⁸ https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/eu-africa-india-digital-corridor_pl.

¹⁹ https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/green-blue-alliance-pacific_pl.

Do 2025 r. wdrożenie GGIA obejmowało ponad 80 projektów, które ugruntowują pozycję UE jako głównego inwestora w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach oraz pokazują siłę podejścia „Drużyna Europy”. Inicjatywy przewodnie obejmują między innymi regionalną integrację energii elektrycznej, inicjatywę dotyczącą współdzielonych satelitów w zakresie łączności satelitarnej oraz sieć superkomputerową UE–AŁiK na potrzeby sztucznej inteligencji. Od maja 2025 r. UE ma status stałego obserwatora w Latynoamerykańskiej Organizacji ds. Energii²⁰, co przyczyni się do wspólnych postępów w przechodzeniu na czystą energię i wprowadzaniu zrównoważonych strategii politycznych.

Pogłębiono również współpracę między UE a partnerami z Karaibów w ramach umowy z Samoa i protokołu do niej dotyczącego Karaibów, co stworzyło bazę dla dialogu politycznego i współpracy na rzecz rozwoju w ramach odnowionego, długoterminowego partnerstwa.

W regionie Karaibów w ramach inicjatywy Global Gateway Sargassum opracowano krajowe plany działania na rzecz zagospodarowania gronostojów, przekształcając wyzwanie środowiskowe w istotną szansę gospodarczą.

Współpraca ze Stanami Zjednoczonymi koncentrowała się na wspólnych działaniach z zainteresowanymi stronami różnych kategorii z różnych szczebli wykraczających poza władze federalne. Współpracę tą prowadzono w drodze dyplomacji publicznej, działań informacyjnych między miastami oraz działań edukacyjnych. Dzięki współpracy z Kanadą UE stała się zaufanym i wiarygodnym partnerem w kluczowych sektorach priorytetowych, takich jak handel, technologie cyfrowe oraz obronność i bezpieczeństwo. Współpraca z obydwojema krajami koncentrowała się również na kwestiach związanych z Arktyką (arktyczny program współpracy miejsko-regionalnej oraz zaangażowanie młodzieży).

W Wenezueli i w jej okolicach, gdzie 58,6 % ludności boryka się ze skrajnym ubóstwem, UE działała w 2025 r. jako główny darczyńca pomocy humanitarnej, przekazując ponad 52 mln EUR.

Na Barbadosie utworzono nowe zapasy pomocy humanitarnej, by podnieść zdolności UE do szybkiego reagowania na cyklony tropikalne, powodzie i trzęsienia ziemi na Karaibach i w regionach sąsiadujących.

Rozszerzenie UE (Bałkany Zachodnie, Turcja, Ukraina, Republika Mołdawii, Gruzja)

W przyjętym w listopadzie pakiecie rozszerzeniowym 2025 potwierdzono, że tempo rozszerzenia pozostaje jednym z priorytetów programu UE oraz że przystąpienie nowych państw członkowskich jest coraz bardziej realne, pod warunkiem, że partnerzy zrealizują podstawowe reformy.

Bałkany Zachodnie odnotowały stałe postępy w kwestiach podstawowych dotyczących procesu akcesyjnego w przypadku większości partnerów, przy czym Czarnogóra i Albania zbliżyły się do celu, jakim jest zakończenie negocjacji. W przypadku Ukrainy i Republiki Mołdawii proces screeningu (analiza techniczna dorobku prawnego UE) zakończył się w 2025 r., a Komisja oceniła, że klastry dotyczące kwestii podstawowych, rynku wewnętrznego i stosunków zewnętrznych są gotowe do otwarcia. Gruzja formalnie pozostaje krajem kandydującym, ale niedawne działania władz gruzińskich *de facto* wstrzymały proces akcesyjny. Turcja pozostaje partnerem o znaczeniu strategicznym i państwem kandydującym, mimo że negocjacje akcesyjne utknęły w martwym punkcie.

²⁰ <https://www.olade.org/en/>.

Komisja opracowała innowacyjne narzędzie sztucznej inteligencji „eAccession”, aby pomóc krajom kandydującym szybciej zbliżyć przepisy przy jednoczesnej oszczędności czasu i zasobów.

UE nadal wspierała regionalną integrację gospodarczą, w tym poprzez modernizację systemów płatności i włączenie przez Europejską Radę ds. Płatności Albanii, Czarnogóry i Macedonii Północnej do systemów SEPA w październiku 2025 r., co znacznie skróciło czas transakcji i zmniejszyło koszty ponoszone przez obywateli i przedsiębiorstwa.

Instrument na rzecz Ukrainy i plany wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich i Republiki Mołdawii pokazują, jak UE łączy zaangażowanie polityczne, wsparcie finansowe i warunkowość, by przyspieszyć konwergencję z UE. Instrumenty obejmują 6 mld EUR w formie dotacji i pożyczek dla Bałkanów Zachodnich oraz 1,9 mld EUR dla Mołdawii, przy czym finansowanie jest powiązane z realizacją wspólnie uzgodnionych programów reform i stopniową integracją z wybranymi obszarami jednolitego rynku. Do końca 2025 r. przyjęto programy reform dla wszystkich partnerów oraz dokonano płatności zaliczkowych dla Albanii, Czarnogóry, Macedonii Północnej, Serbii i Mołdawii.

Promowano pełne dostosowanie partnerów do wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony oraz wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym do unijnych środków ograniczających, a UE odpowiedziała na wnioski partnerów o zwiększenie ich odporności i bezpieczeństwa wobec zagrożeń hybrydowych i innych zagrożeń.

UE utrzymała znaczne wsparcie dla uchodźców w Turcji, przeznaczając na ten cel 1,3 mld EUR w ramach budżetu na lata 2025–2027, natomiast w 2025 r. wprowadzono nowy system kaskadowy na potrzeby wiz, aby ułatwić podróże w strefie Schengen osobom podróżującym w dobrej wierze z Turcji.

Region objęty europejską polityką sąsiedztwa

Wschodnie sąsiedztwo

We wschodnim sąsiedztwie, naznaczonym rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie, UE nadal współpracowała z krajami partnerskimi w regionie (z Armenią, Azerbejdżanem, Białorusią, Gruzją, Mołdawią i Ukrainą) na zasadzie dwustronnej lub regionalnej. Partnerstwo Wschodnie nadal stanowiło dla wszystkich uczestników ugruntowane i skuteczne ramy współpracy. W przypadku Białorusi UE utrzymała swoją politykę wywierania presji na władze, wspierając jednocześnie obywateli, społeczeństwo obywatelskie i niezależne media.

W ramach programu „Wsparcie na rzecz zaawansowanego kształcenia i szkolenia (SALT I-III)” pomoc otrzymują białoruscy studenci, wykładowcy i naukowcy zmuszeni do ucieczki przed reżimem. Jest to strategicznie ważna inicjatywa na rzecz ochrony potencjału intelektualnego Białorusi.

Strategia Global Gateway i wieloletnie plany działania na lata 2025–2027 dla wschodniego sąsiedztwa nadal miały kluczowe znaczenie dla wspierania odporności, konektywności i rozwoju społeczno-gospodarczego. Nowo zatwierdzone wieloletnie plany działania (z wyłączeniem pomocy dla Ukrainy) opiewały na łączną kwotę 668,2 mln EUR w środkach na zobowiązania.

W maju przyjęto nowe strategiczne podejście do regionu Morza Czarnego²¹, a w październiku zatwierdzono program na rzecz konektywności, który łączy Europę z Azją Środkową przez region Morza Czarnego, Turcję i Kaukaz Południowy oraz stanowi ważną podstawę ściślejszej współpracy

²¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_25_1348.

z partnerami z Kaukazu Południowego w zakresie zrównoważonego transportu, energii i połączeń cyfrowych.

Południowe sąsiedztwo i Bliski Wschód/region Zatoki Perskiej

Dobrobyt, dobre połączenia, odporność i bezpieczeństwo w regionach Afryki Północnej, Bliskiego Wschodu i Zatoki Perskiej leżą w strategicznym interesie UE.

W 2025 r. UE wyposażyła się w nowe narzędzia, w szczególności pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego²², oraz zadbała o uruchomienie szeregu strategicznych i kompleksowych partnerstw, aby zapewnić w całym regionie działania, które będą bardziej spójne i ukierunkowane na oddziaływanie. Specjalna Dyrekcja Generalna Komisji ds. Bliskiego Wschodu, Afryki Północnej i Zatoki Perskiej zaczęła w pełni funkcjonować jako centrum stosunków Komisji z 19 krajami partnerskimi.

Wojna w Strefie Gazy nadal powodowała poważny kryzys humanitarny, powszechne zniszczenia i zwiększoną niestabilność na Bliskim Wschodzie. W listopadzie 2025 r. UE zwołała pierwsze posiedzenie grupy darczyńców na rzecz Palestyny, przedstawiając jednocześnie kompleksowy program odbudowy i zwiększania odporności Palestyny na lata 2025–2027 oraz proponując środki ograniczające w odpowiedzi na działania podważające rozwiązanie dwupaństwowe.

UE pozostaje największym międzynarodowym darczyńcą i dostarczycielem pomocy humanitarnej dla Palestyńczyków – w 2025 r. na nadzwyczajną pomoc humanitarną przeznaczyła łącznie 220 mln EUR. Oprócz finansowania UE utrzymywała wsparcie operacyjne w postaci mostu powietrznego, ewakuacji medycznych i działań związanych z transportem drogowym towarów.

W Zatoce Perskiej umowy o partnerstwie strategicznym zaoferowano wszystkim sześciu członkom Rady Współpracy Państw Zatoki. Do końca 2025 r. pięć państw odpowiedziało pozytywnie i rozpoczęło negocjacje ze Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi i Katarą.

Podmorski system kablowy Medusa jest projektem transformacyjnym dla regionalnej i międzynarodowej telekomunikacji, który zapewni odporne trasy łączności o dużej przepustowości między Europą a Afryką Północną.

Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)

Trzynastcie KTZ to podmioty niesuwerenne, które utrzymują szczególne powiązania konstytucyjne z Danią, Francją i Niderlandami i stanowią integralną część szerszej rodziny europejskiej. Terytoria te odgrywają coraz bardziej strategiczną rolę dla UE, zapewniając aktywa takie jak rozległe wyłączne strefy ekonomiczne oraz dostęp do ważnych zasobów naturalnych, w tym surowców krytycznych, oraz kluczowych stref i szlaków morskich.

W decyzji w sprawie stowarzyszenia zamorskiego, łącznie z Grenlandią (DOAG) przeznaczono na lata 2021–2027 kwotę 500 mln EUR na wsparcie rozwoju gospodarczego i społecznego KTZ oraz przeciwdziałanie zmianie klimatu i utracie różnorodności biologicznej. Komisja zaproponowała zmianę decyzji w sprawie stowarzyszenia zamorskiego, łącznie z Grenlandią, polegającą na podwojeniu środków przydzielonych KTZ do 999 mln EUR na lata 2028–2034.

²² JOIN(2025) 26 z dnia 16 października 2025 r. https://north-africa-middle-east-gulf.ec.europa.eu/joint-communication-pact-mediterranean_pl.

W 2025 r. stosunki z Grenlandią nadal się rozwijały i intensyfikowały w kontekście zwiększonego międzynarodowego zainteresowania Arktyką, i obejmowały kwestie takie jak surowce krytyczne, energia ze źródeł odnawialnych, łączność, a także edukacja i rybołówstwo. Partnerstwo UE–Grenlandia znalazło wyraz w dwóch dialogach merytorycznych, wizytach na wysokim szczeblu oraz zorganizowanym w listopadzie w Brukseli inauguracyjnym Tygodniu UE–Grenlandia.

Rok 2025 był ostatnim rokiem wdrażania pierwszego planu działania dotyczącego polityki wodnej Polinezji Francuskiej (2021–2030). Wśród osiągniętych rezultatów było zwiększenie liczby gmin dystrybuujących wodę pitną, dalsze działania mające na celu zabezpieczenie zlewni oraz poprawa skuteczności zarządzania sektorem za pośrednictwem w pełni operacyjnego komitetu technicznego. Drugi plan działania ma objąć lata 2026–2030.